

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand med flere love (Særforsorgens udlægning m. v.)

Fremsat den 31. januar 1978 af *socialministeren*.

§ 1

I lov nr. 333 af 19. juni 1974 om social bistand som ændret bl. a. ved lov nr. 152 af 31. marts 1976 og senest ved lov nr. 485 af 14. september 1977 foretages følgende ændringer:

1. I § 14 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Socialministeren fastsætter regler om betingelserne for anvendelse af sikrede og lukkede afdelinger, isolation, fiksering m. v. i institutioner beregnet til døgnophold for børn og unge og for voksne med vidtgående fysiske eller psykiske handicap.«

2. I § 15 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Amtskommunens social- og sundhedsudvalgs afgørelser efter denne lov kan indbringes for den sociale ankestyrelse, medmindre andet er bestemt i loven.«

3. § 29, 2. *pkt.* affattes således:

»Til støtte for vejlederne stiller amtskommunens socialcenter i fornødent omfang sagkyndige til rådighed og påtager sig i specielle tilfælde selv vejledningsarbejdet.«

4. I § 29 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* De under socialstyrelsen hørende konsulenter for åndssvage, blinde, døve, tunghøre og vanføre bistår de i *stk. 1* nævnte vejledere og særligt sagkyndige. Socialministeren fastsætter nærmere retningslinier for konsulenternes virksomhed.«

5. § 48. affattes således:

»§ 48. Personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med et fysisk eller psy-

kisk handicap, har ret til at få dækket de nødvendige merudgifter ved forsørgelsen, der er en følge af handicapet.

Stk. 2. Personer med et vidtgående fysisk eller psykisk handicap, der har ophold i eget hjem, har ret til at få dækket de nødvendige merudgifter ved forsørgelsen, der er en følge af handicapet. Socialministeren fastsætter regler om afgrænsningen af den personkreds, der har ret til bistand.

Stk. 3. Hjælpen efter *stk. 1* og *2* er betinget af, at det sociale udvalgs anvisninger med hensyn til pasning m. v. følges.«

6. I § 58, *stk. 2*, indsættes som *nr. 5*:

»5) hvorvidt visse hjælpemidler kan udleveres fra en institution.«

Stk. 4 ophæves, og *stk. 5* bliver herefter *stk. 4*.

7. § 68 affattes således:

»§ 68. Personer med et vidtgående fysisk eller psykisk handicap kan anbringes i pleje i private hjem.

Stk. 2. Det sociale udvalg fastsætter en økonomisk ydelse for plejeforholdet og træffer herunder beslutning om, hvilket beløb pågældende skal have til rådighed til personlige fornødenheder.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter retningslinier for bistand efter *stk. 1* og *2*.«

8. I § 69, *stk. 1*, indsættes efter »fritidsforanstaltninger«: », jfr. dog § 95 a.«

9. I § 84, *stk. 1*, 4. *pkt.* ændres »§ 114, *stk. 1*, 2. og 3. *pkt.*« til: »§ 118, *stk. 1*, 2. og 3. *pkt.*«

10. I § 91, stk. 1, 2. pkt. indsættes efter »beskyttede virksomheder«: »og lignende«.

11. § 92 affattes således:

»§ 92. Amdsrådet skal påse, at planer for oprettelse eller ændring af revalideringsinstitutioner og beskyttede virksomheder m.v. er i overensstemmelse med retningslinier, der er udarbejdet af socialministeren.«

12. I §§ 94 og 103 ændres »amtskommunens socialcenter« til: »amtskommunens social- og sundhedsudvalg.«

13. Efter § 95 indsættes i kap. 17:

»Særlige daginstitutioner for børn og unge med vidtgående fysiske eller psykiske handicap.

§ 95 a. Amdsrådet skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på særlige daginstitutioner for børn og unge, der på grund af et vidtgående fysisk eller psykisk handicap har et særligt behov for støtte, behandling m. v., der ikke kan dækkes gennem ophold på en af de i § 69 nævnte daginstitutioner.

Stk. 2. Institutionerne kan oprettes og drives af en amtskommune, en kommune eller som selvejende institution, med hvilke amtsrådet indgår overenskomst.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter vejledende regler for institutionernes ledelse og drift.

§ 95 b. Amdsrådet skal påse, at planer for oprettelse og ændring af særlige daginstitutioner for børn og unge er i overensstemmelse med retningslinier, der er udarbejdet af socialministeren.

§ 95 c. Amdsrådet fører det almindelige tilsyn med de særlige daginstitutioner for børn og unge i amtskommunen. Det pædagogiske tilsyn udøves af amtskommunens socialcenter.

§ 95 d. Bestemmelse om optagelse i en institution træffes af amtskommunens social- og sundhedsudvalg efter indstilling fra det sociale udvalg i opholdskommunen.

§ 95 e. Der betales for opholdet i de særlige daginstitutioner efter regler, der fastsættes af socialministeren.«

14. I § 96, stk. 1, 1. pkt. indsættes efter »hjemmet«: »eller på grund af et vidtgående

fysisk eller psykisk handicap har et særligt behov for pleje, behandling m. v.«

15. § 99 affattes således:

»§ 99. Bestemmelse om optagelse i en institution træffes af det sociale udvalg i barnets opholdskommune. Der skal, så vidt muligt forud for anbringelsen, indhentes en udtalelse fra socialcentret i den amtskommune, hvor opholdskommunen er beliggende.«

16. Kap. 18. ophæves, og i kap 17 indsættes efter § 111:

»Institutioner for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap og særlige plejehjem.

§ 112. Amdsrådet skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på institutioner for voksne, der på grund af et vidtgående fysisk eller psykisk handicap har et særligt behov for pleje, behandling m. v., som ikke kan dækkes gennem optagelse på sygehus eller ophold på de øvrige i kapitel 16 og 17 nævnte institutioner.

Stk. 2. Amdsrådet skal endvidere sørge for, at der findes særlige plejehjem for yngre og for personer med lidelser, der enten forudsætter en bestemt indretning af plejehjemmet eller gør periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling påkrævet.

Stk. 3. Institutionerne kan oprettes og drives af en amtskommune, en kommune eller som selvejende institution, med hvilken amtsrådet indgår overenskomst.

Stk. 4. Socialministeren kan fastsætte vejledende regler for institutionernes ledelse og drift.

§ 113. Amdsrådet skal påse, at planer for oprettelse eller ændring af de i § 112, stk. 1 og 2, nævnte institutioner er i overensstemmelse med retningslinier, der er udarbejdet af socialministeren.

§ 114. Amdsrådet fører tilsyn med de i § 112, stk. 1 og 2, nævnte institutioner.

§ 115. Beslutning om optagelse på de i § 112, stk. 1 og 2, nævnte institutioner træffes af amtskommunens social- og sundhedsudvalg efter indstilling fra det sociale udvalg i opholdskommunen.

§ 116. Socialministeren fastsætter regler om ydelse af lommepenge, beklædning samt

befordring og kostgodtgørelse m. v. til personer på de i § 112, stk. 1, nævnte institutioner.

§ 117. Ophold på de i § 112, stk. 1, nævnte institutioner er gratis for personer under 60 år, der ikke har lønindtægter af væsentligt omfang. For personer med højere lønindtægter fastsætter socialministeren betalingsregler.

Stk. 2. For personer over 60 år gælder efter udløbet af de frister efter indlæggelsen, der er angivet i de sociale pensionslove, bestemmelserne i denne lovs § 84 om udbetaling af et beløb til personlige fornødenheder og om indbetaling af egne indtægter.

Stk. 3. Anden bistand fra de i § 112, stk. 1, nævnte institutioner er gratis.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter regler vedrørende betaling for udenlandske statsborgeres ophold på de i § 112, stk. 1, nævnte institutioner.

§ 118. Ved optagelse i de i § 112, stk. 2, nævnte særlige plejehjem, der er bestemt til længerevarende ophold, finder betalingsreglerne for almindelige plejehjem tilsvarende anvendelse. For personer under 60 år på særlige plejehjem for yngre, udgør beløbet til personlige fornødenheder dog 7.656 kr. årligt. Beløbet pristalsreguleres efter de regler, der gælder for regulering af pensionen.

Stk. 2. For særlige plejehjem, der er bestemt til periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling, fastsætter socialministeren en betalingstakst pr. opholdsdag.

Kap. 19, 20 og 21 bliver herefter kap. 18, 19 og 20.

17. § 123, stk. 3, ophæves.

18. § 134, stk. 1, affattes således:

»Staten afholder udgifterne vedrørende de institutioner m. v., der forbliver under staten efter lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforsorg m. v.«

19. I § 135 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Udgifterne vedrørende de i § 87 nævnte rådgivningscentre afholdes endeligt af amtskommunen.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

20. § 143, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Overførslen efter stk. 1 og 2 sker vederlagsfrit. Overgår ejendommen til anden

brug end nævnt i §§ 87–118 inden den 1. januar 1991, eller bortfalder inden samme dato overenskomsten til opfyldelse af amtskommunens forpligtelser efter de nævnte bestemmelser, betaler amtskommunen dog den forholdsmæssigt nedskrevne værdi af det overførte på overførselstidspunktet.«

§ 2

I lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender, jfr. lovbekendtgørelse nr. 392 af 22. juli 1975 foretages følgende ændringer:

1. Efter § 18 b indsættes i kapitel 5:

»§ 18 c. Socialministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer og De samvirkende Invalideorganisationer fastsætte retningslinier for oprettelse af rådgivende forbrugerorganer i amtet.«

2. Efter § 19 indsættes i kapitel 6:

»§ 19 a. Socialministeren kan efter forhandling med Københavns og Frederiksberg kommuner og De samvirkende Invalideorganisationer fastsætte retningslinier for oprettelse af rådgivende forbrugerorganer i kommunerne.«

3. I § 21, stk. 2, ændres »13« til: »15«, og i stk. 3 indsættes efter 3. pkt. som nyt punktum:

»De samvirkende Invalideorganisationer udpeger 2 medlemmer.«

4. Efter § 25 indsættes i kapitel 7:

»§ 25 a. Socialministeren fastsætter regler om nedsættelse af et centralt handicapråd og om rådets sammensætning og opgaver. Staten afholder udgifterne ved rådets virksomhed.«

5. § 30, stk. 2, ophæves.

§ 3

I lov om folkepension, jfr. lovbekendtgørelse nr. 41 af 3. februar 1976, som ændret bl. a. ved lov nr. 157 af 31. marts 1976, § 1 i lov nr. 209 af 18. maj 1977 og senest ved lov nr. 482 af 14. september 1977 foretages følgende ændringer:

1. I § 26, stk. 2, ændres »§ 114« til: »§ 118«.

2. I § 26, stk. 3, ændres »§§ 115 og 116« til: »§112, stk. 1«.

§ 4

I lov om invalidepension m. v., jfr. lovbe- kendtgørelse nr. 39 af 3. februar 1976, som ændret bl. a. ved lov nr. 158 af 31. marts 1976, § 2 i lov nr. 209 af 18. maj 1977 og se- nest ved lov nr. 483 af 14. september 1977 foretages følgende ændringer:

1. I § 31, stk. 2, ændres »§ 114« til: »§ 118«.

2. I § 31, stk. 3, ændres »§§ 115 og 116« til: »§ 112, stk. 1«.

§ 5

I lov om pension til enker m. fl., jfr. lov- bekendtgørelse nr. 40 af 3. februar 1976, som ændret bl. a. ved lov nr. 159 af 31. marts

1976, § 3 i lov nr. 209 af 18. maj 1977 og se- nest ved lov nr. 484 af 14. september 1977, foretages følgende ændringer:

1. I § 10, stk. 1, ændres »§ 114« til: »§ 118«.

2. I § 10, stk. 2, ændres »§§ 115 og 116« til: »§ 112, stk. 1«.

§ 6

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1980.

Stk. 2. Samtidig ophæves:

1) Lov nr. 21 af 27. januar 1950 om foran- staltninger vedrørende døve og tunghøre.

2) Lov nr. 117 af 11. maj 1956 om foranstalt- ninger vedrørende blinde og stærkt svagsyne- de.

3) Lov nr. 192 af 5. juni 1959 om forsorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Om de generelle principper for udlægningen og indpasningen af særforsorgen i lovgivningen på social-, undervisnings- og sygehusområderne henvises til bemærkningerne til det samtidigt fremsatte lovforslag om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforsorg, der indeholder en redegørelse for lovforslagenes baggrund, hovedprincipper og administrative og økonomiske konsekvenser.

Særforsorgens udlægning og indpasning i de forskellige lovgivnings- og forvaltningsområder nødvendiggør for den sociale lovgivnings vedkommende ændringer i lov om social bistand (lovforslagets § 1), lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender (lovforslagets § 2) og den sociale pensionslovgivning. Ændringerne i pensionslovgivningen (forslagets §§ 3-5) er dog alene af redaktionel karakter. Der er således ikke i ændringsforslaget til invalidepensionsloven medtaget forslag om forhøjelse af aldersgrænsen for tilkendelse af invalidepension fra det 15. til 18. år, idet socialministeriet har fundet det rigtigst at lade overvejelserne om dette spørgsmål indgå i det udvalgsarbejde, der vil blive iværksat om revision af førtidspensionslovgivningen.

Til § 1

Med de foreslåede ændringer i lov om social bistand, ændringer, der er udarbejdet i overensstemmelse med forslag i betænkning nr. 781/76 om særforsorgens udlægning, *indpasses de særforsorgsfunktioner, som efter udlægningen forudsættes videreført i den sociale lovgivning.*

Videreførelsen af de sociale foranstaltninger inden for særforsorgen sker som hovedregel ved, at de persongrupper, som har modtaget hjælpeforanstaltninger fra særforsorgen, med ophævelsen af reglerne om disse særlige foranstaltninger, umiddelbart omfattes af de allerede eksisterende almene tilbud i bistandslovens afsnit om de enkelte former for bistand.

Der foreslås derfor som udgangspunkt kun ændringer i bistandsloven i det omfang, der er behov

for specialbistand til personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap, eller hvor ansvaret for den fornødne bistand placeres hos en anden myndighed, end den der har ansvaret for de almene tilbud.

Lovforslaget anvender således betegnelsen person med vidtgående fysisk eller psykisk handicap, hvilket udtryk omfatter de personer, som tidligere har været omfattet af lovgivningens bestemmelser om særforsorg, d. v. s. åndssvage, epileptikere, vanføre, taledidende, blinde og svagsynede samt døve og tunghøre. Hertil kommer personer med psykiatriske lidelser, som i henhold til tidligere lovgivning også henhørte under særforsorgsbegrebet. Betegnelsen vidtgående handicap er således snævrere end betegnelsen handicappet person, som omfatter alle de personer, som hidtil har været dækket af bistandslovens regler om bistand til personer med vedvarende fysiske eller psykiske lidelser. Betegnelsen »person med handicap« i stedet for »handicappet« anvendes, fordi det konkret kan være mindre rimeligt at karakterisere en person ved en handicapfaktor og specielt ikke i de tilfælde, hvor der er tale om kombinationer af forskellige handicapfaktorer (multihandicap), som kan forekomme hos samme person i forskellige sværhedsgrader.

Det er endvidere *udgangspunktet*, at der *ikke sker ændringer vedrørende ydelsernes indhold*. Det skal dog nævnes, at med forslaget ophæves adgangen til at tvangsanbringe voksne åndssvage efter den sociale lovgivning. Endvidere foreslås der indført regler om forældrebetaling for børns ophold i specialdaginstitution, jfr. ændringsforslaget til § 95 e.

Herudover foreslås forskellige redaktionelle ændringer som følge af særforsorgens ophævelse som begreb. På baggrund af erfaringerne efter bistandslovens ikrafttræden foreslås yderligere enkelte ændringer, som har sammenhæng med særforsorgens udlægning. De i bistandslovens §§ 112-114 omhandlede særlige plejehjem foreslås således - i overensstemmelse med indstilling fra gennemførelsesudvalget vedrørende særforsorgens udlægning -

overført til amtskommunalt regie, og de i bilstandslovens § 87 ff omhandlede rådgivningscentre foreslås finansieret af vedkommende amtskommune på samme måde som finansieringen af den øvrige amtskommunale social- og sundhedsforvaltning.

Reglerne i *bilstandslovens afsnit I*. Almindelige bestemmelser, vil i overensstemmelse med udgangspunktet umiddelbart være gældende for de foranstaltninger, der lægges ud. Regler om indberetningspligt for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap forudsættes således fastsat med hjemmel i bilstandslovens § 19.

Bilstandslovens afsnit II-VI (om rådgivning og tilsyn, kontanthjælp, praktisk bistand i hjemmet, hjælpemidler og dag- og døgnpleje) er i princippet også tilstrækkeligt rummelige til at omfatte de tilsvarende funktioner inden for særforsorgen.

Det bemærkes herved, at der i forbindelse med udvælgelse af forsorgen på særforsorgsinstitutioner i et vist omfang er ydet bistand til eksterne klienter under vedvarende tilsyn fra en særforsorgsinstitution, herunder uddannelseshjælp, befordringsudgifter, betaling af kontingenter i normalbørnehaver m. v. svarende til den tilsvarende bistand, som ydes af kommunerne i henhold til bilstandsloven for andre klientgrupper. Disse ydelser til eksterne klienter skal fremtidig ydes af kommunerne i henhold til de almindelige regler i bilstandsloven for de pågældende bilstandsformer. De gældende generelle retningslinier vedrørende disse bilstandsformer forudsættes tilpasset bl. a. med hensyn til samarbejde eller vejledning fra socialcenter eller specialinstitution.

Som en konsekvens af den allerede eksisterende forpligtelse i henhold til bilstandslovens § 9 for det sociale udvalg i opholdskommunen til at yde den fornødne bistand, medmindre andet er bestemt i loven, vil det således også påhvile det sociale udvalg, når det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder når der modtages indberetning om børn og unge med vidtgående fysiske eller psykiske handicap, at drage omsorg for, at der tilvejebringes det rigtige beslutningsgrundlag, og at der iværksættes de fornødne former for bistand, herunder også i form af specialrådgivning eller optagelse på specialinstitution – foranstaltninger som det påhviler amtskommunen at stille til rådighed.

Det er således også det sociale udvalgs ansvar løbende at følge udviklingen hos børn og unge, herunder ikke mindst børn og unge med vidtgående fysiske og psykiske handicap og – i samarbejde med de amtskommunale myndigheder, der er inddraget i bistanden til den enkelte klient – at tage

de fornødne initiativer, f. eks. i forbindelse med bistand til uddannelse efter § 42.

Dog er det fundet hensigtsmæssigt i *ændringsforslaget til bilstandslovens § 29 at præcisere amtskommunens forpligtelse til at videreføre den specialrådgivning*, som hidtil har stået til rådighed for kommunerne fra særforsorgen eller er ydet direkte til klienterne og deres familier fra særforsorgens institutioner. Dog forudsættes særlige konsulenter for åndssvage og andre særlig svagtbegavede og de eksisterende konsulentordninger for blinde, døve, tunghøre og vanføre placeret i statsligt regie.

I *bilstandslovens afsnit VII* om institutioner ophæves kapitel 18 om institutioner under staten. Disse bestemmelser erstattes af bestemmelser, hvorefter *amtsrådet* i overensstemmelse med bilstandslovens almindelige princip for ansvarsplaceringen hos kommune eller amtskommune afhængig af, hvor udbredt behovet for den enkelte institutionstype er, *pålægges ansvaret for at sørge for det fornødne antal pladser* på specialdaginstitutioner for børn og unge samt specialdøgninstitutioner for voksne med vidtgående fysiske eller psykiske handicap. Reglerne om oprettelse og drift, om tilsyn og om visitation svarer til, hvad der gælder for andre amtskommunale institutionstyper.

Særforsorgens beskyttede værksteder vil derimod umiddelbart være omfattet af bilstandslovens §§ 91-95 om revalideringsinstitutioner og beskyttede virksomheder m. v., men det præciseres, at også særforsorgens dagcentre og daghjem omfattes af disse bestemmelser.

Udlægningen indebærer ikke i sig selv aktivtetsudvidelse på bilstandslovens område. På et enkelt område – særforsorgens bo-institutioner – er det dog hensigten at justere grænserne for betaling for opholdet af egne indtægter, senest med virkning fra 1. januar 1980.

De hermed forbundne merudgifter for kommuner og amtskommuner forventes dog – i hvert fald for en del – modsvaret af merindtægten ved fastsættelse af forældrebetaling for børns ophold i særlige daginstitutioner.

Der kan blive behov for, at socialministeriet afholder udgifter til oplysningsvirksomhed i forbindelse med lovens gennemførelse.

Til nr. 1

Det forekommer rigtigst, at der i forbindelse med de lovændringer, som særforsorgens udlægning forudsætter, søges tilvejebragt udtrykkelig lovhjemmel for anvendelsen af sikrede og lukkede afdelinger/institutioner, bæltefiksering og isolati-

on. Dette er i overensstemmelse med, hvad folketingets ombudsmand har givet udtryk for over for socialministeriet.

Om retningslinierne for disse indgreb henvises til socialministeriets bekendtgørelse nr. 199 af 29. marts 1976 om magtanvendelse, isolation, sikrede afdelinger, fratagelse af besøgsret og brevkontrol i døgninstitutioner for børn og unge og socialministeriets bekendtgørelse nr. 505 af 19. september 1977 om magtanvendelse, isolation og lukket afdeling m. v. i særforsorgens institutioner samt om klageadgangen under forsorgsudøvelsen.

Socialministeriet finder det ikke muligt i lovteksten at angive de kriterier, der skal være afgørende for, i hvilket omfang disse foranstaltninger kan iværksættes, men vil i forbindelse med udfærdigelsen af de administrative forskrifter i tilslutning til loven imidlertid tage de nævnte bekendtgørelser op til revision.

I øvrigt sker der med dette lovforslag den ændring, at flytning fra en åben til en lukket afdeling vil kunne indbringes for den sociale ankestyrelse, jfr. bemærkningerne til nr. 2.

Til nr. 2

Efter de gældende regler kan spørgsmål om optagelse i institution under amtskommunerne som hovedregel indbringes for socialstyrelsen som tilsynsmyndighed. Forslaget er en følge af ændringsforslagene i nr. 12, 13 og 16, hvorved der tillægges amtskommunens social- og sundhedsudvalg kompetence til at træffe afgørelse om optagelse på de i §§ 91, 95a, 101 og 112 nævnte institutioner. Med forslaget skabes der overensstemmelse med reglerne for klageadgang ved optagelse på kommunale institutioner, således at de almindelige ankeinstanser i den sociale lovgivning for begge institutions-typers vedkommende bliver klageinstans vedrørende beslutning om optagelse i institution. I denne forbindelse bemærkes, at flytning mellem de forskellige institutionsformer må betragtes som »udskrivning« fra en institution og optagelse på en anden institution, f. eks. i forbindelse med flytning fra åben til lukket afdeling, med den konsekvens, at afgørelsen vil kunne indbringes for den sociale ankestyrelse.

I overensstemmelse med det almindelige princip i den sociale lovgivning om, at der ikke fastsættes frist for indbringelse af klage i første instans, er der ikke fastsat nogen tidsfrist for indbringelse af social- og sundhedsudvalgets afgørelser for ankestyrelsen.

Til nr. 3

Den almindelige rådgivning, herunder også til de af særforsorgen i dag omfattede klientgrupper, skal som hidtil varetages af det sociale udvalg i opholdskommunen med forpøden bistand fra amtskommunens socialcenter, jfr. bilstandslovens §§ 28 og 29. Over for særforsorgsklientelet vil der dog fortsat være behov for specialrådgivning om dette klientels særlige problemer, herunder såvel til klienter på institution som til klienter uden for institution, herunder bl. a. i form af hjemmevejledningsordninger. Med forslaget præciseres det derfor – i overensstemmelse med forslag i betænkningen om særforsorgens udlægning – at denne *specialrådgivning* skal opretholdes som et *led i socialcentrets virksomhed*.

Denne specialrådgivning vil enten kunne være placeret på og udgå fra socialcentret eller – som det i dag på tilsvarende måde også i vidt omfang er gennemført for så vidt angår socialrådgivning inden for sygehusvæsenet – være placeret på og udgå fra vedkommende specialinstitution. Rådgivningen får således opgaver med hensyn til institutionsklientelet, men også udgående opgaver i samarbejde med det sociale udvalg i opholdskommunen med hensyn til bistand til klienter uden for institutionen samt til vedkommende kommune vedrørende disse klienter.

Til nr. 4

Med forslaget opretholdes de eksisterende landsomfattende specielle konsulentordninger for blinde, døve, tunghøre og vanføre i statsligt regie. Samtidig sikres landsomfattende specialkonsulentbistand til åndssvage.

Forslaget har været forhandlet med bl. a. De samvirkende Invalideorganisationer, der har lagt afgørende vægt på nødvendigheden af fortsat at sikre tilknytningen til vedkommende handicaporganisationers særlige ekspertise med hensyn til de enkelte handicapgruppers særlige problemer. Der vil blive fastsat nærmere retningslinier for samarbejdet mellem kommuner og amtskommune vedrørende rådgivning og vejledning samt om samarbejdet mellem amtskommuner og kommuner og konsulenterne i statsligt regie.

Til nr. 5

Med tilføjelsen i *stk. 1*, præciseres det, at merudgifterne vedrører forsyningen, således som det allerede er anført i bemærkningerne til den gældende affattelse af § 48. Endvidere er betegnelsen »handicap« anvendt i stedet for »vedvarende li-

delse« for at tilpasse formuleringen til den sprogbrug, som i øvrigt er anvendt i lovforslaget. Der tilsigtes således ikke nogen ændring af hidtidig praksis.

Ændringsforslaget i *stk. 2*, er en konsekvens af særforsorgsbegrebets ophævelse med forsorgsområdernes udlægning til kommuner og amtskommuner. Da der imidlertid ikke med ændringsforslaget som udgangspunkt er tilsigtet nogen udvidelse af kredsen af berettigede, i forhold til den gældende affattelse af § 48, *stk. 2*, hvoraf det fremgår, at det drejer sig om personer, der er under tilsyn fra en særforsorgsinstitution, gives der med forslaget socialministeren adgang til at fastsætte nærmere regler om de handicapgrupper, bestemmelsen skal finde anvendelse på. Bestemmelsen åbner dog adgang til, hvis der skulle vise sig behov herfor, at give adgang til denne bistand også for andre handicapgrupper.

Forslaget i *stk. 3*, er ligeledes en konsekvens af særforsorgsbegrebets ophævelse. Det sociale udvalg vil selv på grundlag af fornøden sagkyndig bistand fra amtskommunens socialcenter og/eller fra vedkommende specialinstitution kunne give de anvisninger, der er nødvendige, for at hjælpen kan blive anvendt efter sit formål.

Til nr. 6

Med forslaget, der er en konsekvens af særforsorgsbegrebets ophævelse, opretholdes adgangen til at få f. eks. høreapparater udleveret fra vedkommende institution, uden at der først skal rettes henvendelse til det sociale udvalg i opholdskommunen.

I forbindelse med den forudsatte overgang af statens hørecentraler til det almene sygehusvæsen, forudsættes fællesindkøb af høreapparater opretholdt, således at disse for fremtiden varetages af sygehusvæsenet (hørecentralerne), men fortsat med fuld refusion fra kommunerne.

Der henvises i denne forbindelse til, at det af finansudvalget er forudsat, at den etablerede foreløbige ordning, hvorefter staten under hensyn til de betydelige rabatter ved fællesindkøb står for disse fællesindkøb, ophører ved særforsorgens udlægning.

Til nr. 7

Forslaget er en konsekvens af særforsorgsbegrebets ophævelse. Det forudsættes, at der i henhold til *stk. 3*, fastsættes nærmere retningslinier for denne form for bistand herunder om personkredsen

og om medvirken fra amtskommunens socialcenter og/eller vedkommende specialinstitution.

I *stk. 2*, foreslås udtrykket »lommepege« erstattet af »beløb til personlige fornødenheder« med henblik på, at beløbet skal kunne fastsættes således, at det ikke blot dækker udgifter til lommepege, men også f. eks. udgifter til beklædning, hvis det skønnes ønskeligt, at den pågældende selv disponerer over beløb til dette formål.

Til nr. 8

Forslaget er en følge af, at der i ændringsforslag nr. 13 gives regler om særlige daginstitutioner under amtskommunerne for børn og unge med vidtgående fysiske eller psykiske handicap.

Til nr. 9

Forslaget er en konsekvensændring som følge af ændringerne af reglerne om særlige plejehjem.

Til nr. 10

Med forslaget præciseres, at bestemmelsen også omfatter institutioner med opgaver af mere socialpædagogisk karakter, herunder særforsorgens daghjem og dagcentre.

Til nr. 11

Forslaget er en konsekvens af særforsorgsinstitutionernes overførsel til amtskommunerne.

Til nr. 12

Med forslaget lægges kompetencen – i lighed med de øvrige afgørelser på bistanndslovens område – hos det folkevalgte organ, amtskommunens social- og sundhedsudvalg. Som det fremgår af ændringsforslaget til bistanndslovens § 15 vil udvalgets afgørelse kunne indbringes direkte for den sociale ankestyrelse. Der tilsigtes imidlertid ingen realitetsændring for så vidt angår behandlingen af disse sager, der fortsat forudsættes varetaget af amtskommunens socialcenter.

Til nr. 13

I overensstemmelse med betænkningen om særforsorgens udlægning pålægges det efter forslaget til § 95 a *amtsrådet at sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på daginstitutioner for børn og unge med vidtgående fysiske eller psykiske handicap*. Det er således amtskommunens opgave at skabe et sikkerhedsnet afpasset efter den daginstitutionsservice, som den enkelte kommune har opbygget. De særlige daginstitutioners opgaver er dels observati-

F. t. l. vedr. social bistand.

on (bl. a. med henblik på senere optagelse i en almindelig daginstitution) og pædagogisk behandling, herunder optræning, beskæftigelse, pleje og anden form for bistand, dels støtte til indsatsen for børnene i de almindelige daginstitutioner og til deres familier.

Amtsrådet vil efter stk. 2 som for andre institutioner under amtskommunerne kunne opfylde sin forpligtelse ved selv at oprette og drive en institution, ved at lade den oprette og drive af en kommune eller ved at indgå overenskomst med en selvvejende institution.

Bestemmelsen i stk. 3. svarer til, hvad der er fastsat for bistandslovens øvrige institutioner for børn og unge.

Forslaget til § 95 b og § 95 c er i overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser for institutioner under amtskommunerne.

Forslaget til § 95 d, der er i overensstemmelse med forslag i betænkningen om særforsorgens udlægning, lægger visitationsbeføjelsen hos amtskommunens social- og sundhedsudvalg, og visitationsopgaverne forudsættes varetaget af amtskommunens socialcenter, som i øvrigt skal kunne yde støtte til det sociale udvalg i opholdskommunen ved beslutning om optagelse af et barn med et vidtgående fysisk eller psykisk handicap i de almindelige daginstitutioner.

Såfremt en særlig daginstitution drives af en kommune, forudsættes vedkommende amtskommune og kommune at træffe nærmere aftale om visitationsproceduren.

Med § 95 e foreslås det, at der indføres regler om forældrebetaling for ophold på disse institutioner. Reglerne for betalingen, der fastsættes af socialministeren, forudsættes at skulle svare til de almindelige regler, som gælder for forældrebetaling for ophold på almindelige daginstitutioner, således at der ved fastsættelsen af en takstbetaling lægges vægt dels på betalingsniveauet i de almindelige daginstitutioner, dels på såvel behandlingsmæssige hensyn som på forældrenes betalingsevne.

Der ydes i dag inden for forskellige forsorgsområder betaling af børnehavkontingent i almindelige daginstitutioner i det omfang, dette er særligt indiceret af behandlingsmæssige grunde. Regler om helt eller delvis tilskud hertil forudsættes opretholdt i henhold til bistandslovens § 73.

Til nr. 14

Med forslaget tydeliggøres, at amtskommunerne efter særforsorgsinstitutionernes udlægning har forpligtelsen til at sørge for, at der er det nødven-

dige antal pladser på døgninstitutioner beregnet for børn og unge med vidtgående fysiske eller psykiske handicap. Boafdelingerne på de af særforsorgen drevne kostskoler, skolehjem og elevhjem omfattes således af denne bestemmelse.

Til nr. 15

I den gældende affattelse af § 99 skal der – så vidt muligt forud for anbringelsen – indhentes udtalelse fra socialcentret, når det drejer sig om børn og unge, som trænger til særlig støtte og behandling. Erfaringerne har imidlertid vist, at det er hensigtsmæssigt, at amtskommunerne, som har ansvaret for, at der er det nødvendige antal pladser og det økonomiske ansvar, i alle tilfælde medvirker ved visitationen.

Forslaget tager således sigte på, at visitationen til alle typer af døgninstitutioner for børn og unge sker under medvirken fra socialcentret, dog således, at socialcentret i de tilfælde, hvor der er et akut behov for anbringelse, først efterfølgende inddrages. Der skabes herved større overensstemmelse med regler for visitationen til andre institutioner, som henhører under amtskommunernes ansvarsområde.

Såfremt det sociale udvalgs afgørelse om optagelse på døgninstitution sker uden forældrenes samtykke, kan afgørelsen indbringes direkte for den sociale ankestyrelse, jfr. bistandslovens afsnit VIII. Det samme gælder, såfremt anbringelsesstedet ændres uden forældrenes samtykke.

Til nr. 16

I overensstemmelse med betænkningen om særforsorgens udlægning pålægges amtsrådet efter forslaget til § 112, stk. 1, ansvaret for, at der er det nødvendige antal pladser på institutioner for voksne med vidtgående fysiske eller psykiske handicap. Det er således amtskommunens opgave – svarende til hvad der efter forslaget skal gælde for de særlige daginstitutioner for børn og unge med sådanne handicap – at skabe et sikkerhedsnet for de personer, hvis behov for behandling, pleje m. v. ikke kan tilgodeses gennem de øvrige institutionstilbud, som bistandsloven indeholder regler om, herunder tilbud om optagelse i plejehjem eller beskyttet bolig.

Der tilvejebringes således hjemmel for, at amtskommunerne kan overtage ansvaret for, at det fornødne antal døgninstitutioner for åndssvage og for andre klienter fra de hidtidige særforsorgsgrupper er tilstede, således at særforsorgens forskellige døgninstitutioner af de forskellige typer (boinstitu-

tioner samt dagpladser i tilknytning hertil) kan videreføres på dette grundlag.

Efter forslaget til § 112, stk. 2, pålægges det endvidere amtsrådet at sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på *særlige plejehjem*.

Med bistandslovens ikrafttræden blev ansvaret for, at der findes det fornødne antal pladser på disse institutioner overført fra kommunalt regie til staten under hensyn til, at der kun er behov for et begrænset antal institutioner af denne art. Med udlægningen af særforsorgen til amtskommunerne er det imidlertid i overensstemmelse med vedtagelse i gennemførelsesudvalget fundet hensigtsmæssigt at lade ansvaret for tilvejebringelse af disse institutioner følge ansvarsplaceringen for særforsorgens institutioner.

Bestemmelsen vil i overensstemmelse med overvejelserne fra indenrigsministeriets psykiatriudvalg i givet fald også kunne omfatte specialplejehjem og andre specialinstitutioner for psykiatriske patienter, f. eks. boinstitutioner i forbindelse med social- og erhvervsmæssig revalidering for psykiatriske patienter, som led i efterbehandling og lignende.

Der tilsigtes ikke herved gennemført en ændring i forhold til plejehjem i henhold til lovens §§ 74 og 79, som i et vist omfang omfatter psykiatriske patienter, men der foreslås alene etableret hjemmel til, at amtskommunerne, som foreslået i psykiatriudvalgets betænkning, kan oprette specialinstitutioner for psykiatriske patienter med vidtgående psykiske handicap.

Bestemmelsen i forslaget § 112, stk. 3, svarer til bestemmelserne om driftsformen for øvrige amtskommunale institutioner.

Bestemmelsen i forslaget til § 113 svarer til de tilsvarende bestemmelser for institutioner under amtskommunerne i bistandsloven.

Bestemmelsen i § 114 svarer til en række øvrige tilsynsbestemmelser for institutioner under amtskommunerne.

Bestemmelsen i forslaget § 115, der for de i § 112, stk. 1, nævnte institutioner er i overensstemmelse med forslag i betænkning om særforsorgens udlægning, lægger selve visitationsbeføjelsen hos amtskommunens social- og sundhedsudvalg, og visitationsopgaverne forudsættes varetaget af socialcentret, som i øvrigt skal kunne yde støtte ved optagelse af disse klienter i andre former for institutioner efter bistandsloven.

Forslaget til § 116 svarer med visse redaktionelle ændringer til den gældende affattelse af bistandslovens § 117, stk. 2.

De med hjemmel i bistandslovens § 117, stk. 2, fastsatte grænser for betaling af egne indtægter vil

blive justeret senest med virkning fra den 1. januar 1980, jfr. de indledende bemærkninger til § 1.

Forslaget til § 117 svarer til den gældende affattelse af bistandslovens § 120.

Bestemmelsen i forslaget § 118 svarer til den gældende affattelse af § 114.

De eksisterende regler for pensionsinddragelse, lomme penge samt indbetaling af egne indtægter under ophold på henholdsvis særforsorgens døgninstitutioner og særlige plejehjem opretholdes således indtil videre uændret.

Socialministeriet vil imidlertid undersøge mulighederne for på lidt længere sigt at nå frem til en samordning af de forskellige betalingsregler m. v. for ophold på forskellige former for kommunale og amtskommunale døgninstitutioner.

Til nr. 17

I overensstemmelse med forslag i betænkningen om særforsorgens udlægning ophæves adgangen til at iværksætte eller opretholde hjælpeforanstaltninger uden samtykke for personer over 18 år. Det har været udvalgets opfattelse, at også hjælpeforanstaltninger for åndssvage i princippet bør hvile på et frivillighedsprincip, og der har i realiteten ikke fundet tvangsindlæggelser sted efter åndssvageforsorgslovens regler.

Til nr. 18

Ved overførslen af særforsorgens institutioner til amtskommunerne ophæves statens driftsudgifter og tilskud vedrørende dette institutionsområde, og særforsorgsfunktionerne forudsættes efter udlægningen i øvrigt finansieret efter de almindelige regler, der gælder for de tilsvarende opgaveområder. De udlagte sociale funktioner forudsættes således finansieret i overensstemmelse med bistandslovens regler for afholdelse af kommunale og amtskommunale udgifter efter bistandsloven.

Den gældende regel i § 134, stk. 1, om statens afholdelse af udgifter vedrørende særforsorgen foreslås herefter erstattet af en regel om, at staten efter udlægningen afholder udgifter ved de i statens regie tilbageblivende opgaver. Det drejer sig om de i § 2, stk. 4, i forslag til lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforsorg m. v. direkte nævnte *institutioner* herunder Kennedyinstituttet, og tilskud til betaling af diætpræparater til eksterne klienter til forebyggelse af Føllings sygdom forudsættes henført som udgift under Kennedyinstituttet. Endvidere drejer det sig om de i bemærkningerne til denne bestemmelse nævnte *særlige konsulentordninger* under socialstyrelsen,

jfr. den foran under nr. 4 foreslåede ændring af bilstandslovens § 29.

Hertil kommer videreførelsen i statsligt regie af visse *specialtilskud m. v.* til særlige opgaver af almen karakter inden for lovens område, der hidtil har været afholdt bl. a. med hjemmel i de enkelte speciallove for særfor sorgen. Det drejer sig bl. a. om visse tilskud til fribefordring til fremme af humane formål, tilskud til visse døveformål (Døves Kirke m. v.), udgifter til forsøgs- og udviklingsarbejde inden for lovens område m. v.

Driftsudgifter og tilskud til de nævnte institutioner m. v. fastsættes ved bevilling på de årlige finanslove.

Til nr. 19

Efter den gældende affattelse af § 135, stk. 2, afholdes udgiften til rådgivningscentre med 50 pct. af opholdskommunen, medens resten afholdes af amtskommunen.

Efter henstilling fra de kommunale organisationer foreslås det, at amtskommunen afholder samtlige udgifter. Baggrunden for forslaget er administrative hensyn, idet det er vanskeligt at udskille udgifterne ved rådgivningscentrene fra udgifterne ved socialcentre i øvrigt, ligesom det undgås at opkræve de kommuner, der henviser børn og unge til rådgivningscentret, betaling herfor.

Til nr. 20

I forbindelse med særfor sorsinstitutionernes udlægning til amtskommunerne er det fundet hensigtsmæssigt at give amtskommunerne mulighed for at benytte institutionerne også til de opgaver, der pålægges amtskommunerne med udlægningen.

Til § 2

Med ophævelsen af lovene om for sorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede, om for-

anstaltninger vedrørende døve og tunghøre og blinde og stærkt svagsynede bortfalder åndssvagefor sorgens centralt og lokale vejledende råd samt døve-, tunghøre- og blindenævnene.

Med ændringsforslagene tilgodeses hensynet til, at handicaporganisationerne fortsat vil kunne gøre deres indflydelse gældende såvel på centralt plan som på regionalt plan.

Dette sker på *det centrale plan* dels ved, at De samvirkende Invalideorganisationer selvstændigt får ret til at udpege to repræsentanter til socialstyrelsens styrelsesråd, hvoraf den ene forudsættes udpeget som repræsentant for Evnesvages Vel, dels ved at socialministeren får adgang til at nedsætte et handicapråd, der skal være rådgivende over for socialministeriet og i givet fald over for andre centrale myndigheder. Regler for et sådant handicapråds sammensætning og opgaver forudsættes forhandlet med invalideorganisationerne og de kommunale organisationer m. v.

På *det regionale plan* er der i forbindelse med udlægningen af særfor sorgen nedsat lokale gennemførelsesudvalg. Disse gennemførelsesudvalg forudsættes at etablere et formaliseret samarbejde med de øvrige i udlægningen implicerede parter, herunder forbrugerorganisationer, f. eks. i form af udvalg eller arbejdsgrupper, der kan være høringsorganer. På grundlag af erfaringerne fra dette samarbejde, der foreløbig befinder sig i en indledende fase, vil det være ønskeligt, at et tilsvarende samarbejde kan fortsættes efter selve udlægningen. Det foreslås derfor at bemyndige socialministeren til at fastsætte retningslinier, der kan sikre et sådan samarbejde, og til om ønskeligt at udvide det til også at omfatte andre brugergrupper på det regionale plan.

Til §§ 3-5

Forslagene er af redaktionel karakter.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

Ad § 1

(lov om social bistand)

1. I § 14 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Socialministeren fastsætter regler om betingelserne for anvendelse af sikrede og lukkede afdelinger, isolation, fiksering m. v. i institutioner beregnet til døgnophold for børn og unge og for voksne med vidtgående fysiske eller psykiske handicap.«

2. I § 15 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Amtskommunens social- og sundhedsudvalgs afgørelser efter denne lov kan indbringes for den sociale ankestyrelse, medmindre andet er bestemt i loven.«

3. § 29, 2. pkt. affattes således:

»Til støtte for vejlederne stiller amtskommunens socialcenter i fornødent omfang sagkyndige til rådighed og påtager sig i specielle tilfælde selv vejledningsarbejdet.«

§ 29. I vejledningsarbejdet skal anvendes personer, der i kraft af deres uddannelse eller tidligere virksomhed har særlige forudsætninger for arbejdet. Til støtte for vejlederne kan amtskommunens socialcenter stille sagkyndige til rådighed eller i specielle tilfælde selv påtage sig vejledningsarbejdet.

4. I § 29 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* De under socialstyrelsen hørende konsulenter for åndssvage, blinde, døve, tunghøre og vanføre bistår de i *stk. 1* nævnte vejledere og særligt sagkyndige. Socialministeren fastsætter nærmere retningslinier for konsulenternes virksomhed.«

5. § 48. affattes således:

»§ 48. Personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med et fysisk eller psykisk handicap, har ret til at få dækket de nødvendige merudgifter ved forsørgelsen, der er en følge af handicapet.

Stk. 2. Personer med et vidtgående fysisk eller psykisk handicap, der har ophold i eget hjem, har ret til at få dækket de nødvendige merudgifter ved forsørgelsen, der er en følge af handicapet. Socialministeren fastsætter regler om afgrænsningen af den personkreds, der har ret til bistand.

Stk. 3. Hjælpen efter *stk. 1* og *2* er betinget af, at det sociale udvalgs anvisninger med hensyn til pasning m. v. følges.«

§ 48. Personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med en vedvarende fysisk eller psykisk lidelse, har ret til at få dækket nødvendige merudgifter som følge af lidelsen. Er barnet under tilsyn fra en af de i kap. 18 omhandlede særfor-sorgsinstitutioner, træffes afgørelsen efter indstilling fra vedkommende institution.

Stk. 2. Personer, der i eget hjem er under vedvarende tilsyn fra en af de i kap. 18 omhandlede særfor-sorgsinstitutioner, har ret til efter indstilling fra vedkommende institution at få dækket nødvendige merudgifter som følge af deres lidelse.

Stk. 3. Hjælp efter *stk. 1* og *2* er betinget af, at lægelige anvisninger og eventuelle anvisninger fra vedkommende særfor-sorgsinstitution med hensyn til personens pasning m. v. følges.

6. I § 58, *stk. 2*, indsættes som *nr. 5*:

»5) hvorvidt visse hjælpemidler kan udleveres fra en institution.«

Stk. 4 ophæves, og *stk. 5* bliver herefter *stk. 4*.

§ 58. — — —

Stk. 2. Socialministeren fastsætter regler om

Stk. 4. Til personer, der modtager bistand fra en af de i kap. 18 omhandlede særforsorgsinstitutioner, kan hjælpemidler udleveres af denne institution.

7. § 68 affattes således:

»§ 68. Personer med et vidtgående fysisk eller psykisk handicap kan anbringes i pleje i private hjem.

Stk. 2. Det sociale udvalg fastsætter en økonomisk ydelse for plejeforholdet og træffer herunder beslutning om, hvilket beløb pågældende skal have til rådighed til personlige fornødenheder.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter retningslinier for bistand efter stk. 1 og 2.«

§ 68. Personer, der står under tilsyn af de i kap. 18 omhandlede særforsorgsinstitutioner, kan anbringes i pleje i private hjem.

Stk. 2. Det sociale udvalg fastsætter efter indstilling fra den institution, der fører tilsyn med pågældende, en økonomisk ydelse for plejeforholdet og træffer herunder bestemmelse om, hvilket beløb pågældende skal have til rådighed i lomme-penge. Socialministeren fastsætter retningslinier herfor.

8. I § 69, stk. 1, indsættes efter »fritidsforanstaltninger«: », jfr. dog § 95 a«.

§ 69. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på daginstitutioner for børn og unge, herunder socialpædagogiske fritidsforanstaltninger.

9. I § 84, stk. 1, 4. pkt. ændres »§ 114, stk. 1, 2. og 3. pkt.« til: »§ 118, stk. 1, 2. og 3. pkt.«

§ 84. Når en person, der modtager pension efter den sociale pensionslovgivning, optages i et plejehjem, udbetales af pensionen et beløb til personlige fornødenheder, medens resten af pensionen benyttes til betaling for opholdet. Beløbet til personlige fornødenheder udgør 2.880 kr. årlig. For pensionister under 60 år ydes et tillæg svarende til 20 pct. af dette beløb. Når forholdene i det enkelte tilfælde taler derfor, kan der dog efter retningslinier udarbejdet af socialministeren ydes en pensio-

nist under 60 år et beløb af den størrelse, der er angivet i § 114, stk. 1, 2. og 3. pkt., til personlige fornødenheder. Har pensionisten indtægter ud over pensionen, benyttes 60 pct. heraf som yderligere betaling for opholdet. Den samlede betaling kan dog ikke overstige et beløb, der fastsættes af socialministeren.

10. I § 91, stk. 1, 2. pkt. indsættes efter »beskyttede virksomheder«: »og lignende«.

§ 91. Amtsrådet skal sørge for, at invaliderede og andre erhvervshæmmede har mulighed for optagelse på institutioner til erhvervsmæssig optræning og uddannelse samt arbejdsprøvning og omskoling. Amtsrådet skal endvidere sørge for, at personer, der af fysiske eller psykiske årsager m. v. ikke er i stand til at fastholde eller opnå normal beskæftigelse i det almindelige erhvervsliv, har mulighed for beskæftigelse på beskyttede virksomheder eller ved andre erhvervsmæssige foranstaltninger.

11. § 92 affattes således:

»§ 92. Amtsrådet skal påse, at planer for oprettelse eller ændring af revalideringsinstitutioner og beskyttede virksomheder m.v. er i overensstemmelse med retningslinier, der er udarbejdet af socialministeren.«

§ 92. Amtsrådet skal påse, at planer for oprettelse eller ændring af revalideringsinstitutioner og beskyttede virksomheder m. v. er i overensstemmelse med retningslinier, som socialministeren fastsætter under hensyntagen til planerne om etablering af daginstitutioner til varetagelse af tilsvarende formål for personer under særforsorg i henhold til kap. 18.

12. I §§ 94 og 103 ændres »amtskommunens socialcenter« til: »amtskommunens social- og sundhedsudvalg.«

§ 94. Beslutning om optagelse på revalideringsinstitutioner og beskyttede virksomheder m. v. træffes af amtskommunens socialcenter efter indstilling fra det sociale udvalg i pågældendes opholdskommune. Beslutning om optagelse på beskyttede virksomheder m. v., som alene er beregnet for personer med bopæl i en bestemt kommune, træffes dog af det sociale udvalg i vedkommende kommune.

§ 103. Bestemmelse om optagelse i svangre- og mødre hjem træffes af amtskommunens socialcenter efter indstilling fra det sociale udvalg i opholdskommunen.

13. Efter § 95 indsættes i kap. 17:

»Særlige daginstitutioner for børn og unge med vidtgående fysiske eller psykiske handicap.

§ 95 a. Amtsrådet skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på særlige daginstitutioner for børn og unge, der på grund af et vidtgående fysisk eller psykisk handicap har et særligt behov for støtte, behandling m. v., der ikke kan dækkes gennem ophold på en af de i § 69 nævnte daginstitutioner.

Stk. 2. Institutionerne kan oprettes og drives af en amtskommune, en kommune eller som selvejende institution, med hvilke amtsrådet indgår overenskomst.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter vejledende regler for institutionernes ledelse og drift.

§ 95 b. Amtsrådet skal påse, at planer for oprettelse og ændring af særlige daginstitutioner for børn og unge er i overensstemmelse med retningslinier, der er udarbejdet af socialministeren.

§ 95 c. Amtsrådet fører det almindelige tilsyn med de særlige daginstitutioner for børn og unge i amtskommunen. Det pædagogiske tilsyn udøves af amtskommunens socialcenter.

§ 95 d. Bestemmelse om optagelse i en institution træffes af amtskommunens social- og sundhedsudvalg efter indstilling fra det sociale udvalg i opholdskommunen.

§ 95 e. Der betales for opholdet i de særlige daginstitutioner efter regler, der fastsættes af socialministeren.«

14. I § 96, stk. 1, 1. pkt. indsættes efter »hjemmet«: »eller på grund af et vidtgående fysisk eller psykisk handicap har et særligt behov for pleje, behandling m. v.«

§ 96. Amtsrådet skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på institutioner, herunder pensioner til børn og unge, der skal anbringes uden for hjemmet. Endvidere skal amtsrådet sørge

for, at der er det nødvendige antal pladser og mulighed for ambulat behandling på institutioner for børn og unge med sociale adfærdsproblemer.

15. § 99 affattes således:

»§ 99. Bestemmelse om optagelse i en institution træffes af det sociale udvalg i barnets opholdskommune. Der skal, så vidt muligt forud for anbringelsen, indhentes en udtalelse fra socialcentret i den amtskommune, hvor opholdskommunen er beliggende.«

§ 99. Bestemmelse om optagelse i en institution træffes af det sociale udvalg i barnets opholdskommune. Ved anbringelse af børn eller unge, som trænger til særlig støtte eller behandling, skal der dog – så vidt muligt forud for anbringelsen – indhentes en udtalelse fra socialcentret i den amtskommune, hvor opholdskommunen er beliggende. Uenighed mellem det sociale udvalg og institutionens ledelse om optagelse afgøres af socialstyrelsen.

16. Kap. 18 ophæves og i kap. 17 indsættes efter § 111:

»Institutioner for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap og særlige plejehjem.

§ 112. Amtsrådet skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på institutioner for voksne, der på grund af et vidtgående fysisk eller psykisk handicap har et særligt behov for pleje, behandling m. v., som ikke kan dækkes gennem optagelse på sygehus eller ophold på de øvrige i kapitel 16 og 17 nævnte institutioner.

Stk. 2. Amtsrådet skal endvidere sørge for, at der findes særlige plejehjem for yngre og for personer med lidelser, der enten forudsætter en bestemt indretning af plejehjemmet eller gør periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling påkrævet.

Stk. 3. Institutionerne kan oprettes og drives af en amtskommune, en kommune eller som selvejende institution, med hvilken amtsrådet indgår overenskomst.

Stk. 4. Socialministeren kan fastsætte vejledende regler for institutionernes ledelse og drift.

§ 113. Amtsrådet skal påse, at planer for oprettelse eller ændring af de i § 112, stk. 1

og 2, nævnte institutioner er i overensstemmelse med retningslinier, der er udarbejdet af socialministeren.

§ 114. Amdsrådet fører tilsyn med de i § 112, stk. 1 og 2, nævnte institutioner.

§ 115. Beslutning om optagelse på de i § 112, stk. 1 og 2, nævnte institutioner træffes af amtskommunens social- og sundhedsudvalg efter indstilling fra det sociale udvalg i opholdskommunen.

§ 116. Socialministeren fastsætter regler om ydelse af lommepege, beklædning samt befording og kostgodtgørelse m. v. til personer på de i § 112, stk. 1, nævnte institutioner.

§ 117. Ophold på de i § 112, stk. 1, nævnte institutioner er gratis for personer under 60 år, der ikke har lønindtægter af væsentligt omfang. For personer med højere lønindtægter fastsætter socialministeren betalingsregler.

Stk. 2. For personer over 60 år gælder efter udløbet af de frister efter indlæggelsen, der er angivet i de sociale pensionslove, bestemmelserne i denne lovs § 84 om udbetaling af et beløb til personlige fornødenheder og om indbetaling af egne indtægter.

Stk. 3. Anden bistand fra de i § 112, stk. 1, nævnte institutioner er gratis.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter regler vedrørende betaling for udenlandske statsborgeres ophold på de i § 112, stk. 1, nævnte institutioner.

§ 118. Ved optagelse i de i § 112, stk. 2, nævnte særlige plejehjem, der er bestemt til længerevarende ophold, finder betalingsreglerne for almindelige plejehjem tilsvarende anvendelse. For personer under 60 år på særlige plejehjem for yngre, udgør beløbet til personlige fornødenheder dog 7.656 kr. årligt. Beløbet pristalsreguleres efter de regler, der gælder for regulering af pensionen.

Stk. 2. For særlige plejehjem, der er bestemt til periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling, fastsætter socialministeren en betalingstakst pr. opholdsdag.«

Kap. 19, 20 og 21 bliver herefter kap. 18, 19 og 20.

Kap. 18. Institutioner under staten. Særlige plejehjem.

§ 112. Socialministeren skal sørge for, at der findes særlige plejehjem for yngre og for personer med lidelser, der enten forudsætter en bestemt indretning af plejehjemmet eller gør periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling påkrævet.

Stk. 2. Socialministeren kan indgå overenskomst med selvejende plejehjem, der findes egnet til disse særlige formål.

§ 113. Bestemmelse om optagelse i særligt plejehjem træffes af socialstyrelsen efter indstilling fra det sociale udvalg i pågældendes opholdskommune.

§ 114. Ved optagelse i særlige plejehjem, der er bestemt til længerevarende ophold, finder betalingsreglerne for almindelige plejehjem tilsvarende anvendelse. For personer under 60 år på særlige plejehjem for yngre, der er godkendt af socialministeren, udgør beløbet til personlige fornødenheder dog 7.656 kr. årligt. Beløbet pristalsreguleres efter de regler, der gælder for regulering af pensionen.

Stk. 2. For særlige plejehjem, der er bestemt til periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling, fastsætter socialministeren en betalingstakst pr. opholdsdag.

Særforsorgsinstitutioner m. v.

§ 115. Staten sørger for oprettelsen og driften af særlige institutioner til varetagelse af behandlingen og omsorgen for åndssvage, epileptikere, vanføre, talelidende, blinde og svagsynede, døve og tunghøre, som ikke er egnede til indlæggelse på sygehus eller ophold i almindelige plejehjem.

§ 116. Forsorgen for åndssvage, epileptikere, vanføre, talelidende, blinde og svagsynede samt døve og tunghøre (særforsorgen) udøves under socialministerens ledelse af socialstyrelsen eller af selvejende institutioner, som ministeren bemyndiger dertil. Socialstyrelsen fører tilsyn med de enkelte institutioner.

§ 117. Personer med behov for særforsorg modtager efter denne lov og efter de særlige love om

- 1) åndssvage og andre særlig svagtbegavede,
- 2) blinde og stærkt svagsynede samt
- 3) døve og tunghøre

behandling, undervisning, oplæring, beskæftigelse samt særlig pleje og bistand på statens dag- og

døgninstitutioner eller tilsvarende statsanerkendte institutioner.

Stk. 2. Socialstyrelsen fastsætter med socialministerens godkendelse regler om ydelse af arbejdsvederlag, lommepege, beklædning samt befordring og kostgodtgørelse m. v. til personer på forsorgens dag- og døgninstitutioner.

§ 118. Socialstyrelsen sørger efter retningslinier udarbejdet af socialministeren for behandling af talelidende, der foregår uden for en statsinstitution, når behandling sker efter henvisning fra statens taleinstitutter. Det samme gælder sværere tilfælde af ordblindhed og læsesvaghed.

Stk. 2. Socialstyrelsen sørger for instruktion m. v. af tunghøre, der foregår uden for en statsinstitution, når behandling sker efter henvisning fra statens høreinstitutter.

§ 119. Afgørelsen om optagelse og ophold i særforsorgens dag- og døgninstitutioner og ydelse af bistand i forbindelse hermed træffes af institutionens ledelse. For så vidt angår åndssvage og andre særlig svagtbegavede, blinde og svagsynede, døve og tunghøre træffes afgørelsen under iagttagelse af reglerne i de særlige love, der er nævnt i § 117, stk. 1. Institutionsledelsens afgørelse kan, for så vidt ikke andet er bestemt, indbringes for socialstyrelsen, hvis afgørelse kan indbringes for socialministeren. Samme regler gælder for klager over forsorgens udøvelse.

§ 120. Ophold på særforsorgens institutioner m. v. er gratis for personer under 60 år, der ikke har lønindtægter af væsentligt omfang. For personer med højere lønindtægter fastsætter socialministeren betalingsregler.

Stk. 2. For personer over 60 år gælder efter udløbet af de frister efter indlæggelsen, der er angivet i de sociale pensionslove, bestemmelserne i denne lovs § 84 om udbetaling af et beløb til personlige fornødenheder og om indbetaling af egne indtægter.

Stk. 3. Anden bistand fra særforsorgens institutioner er gratis.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter regler vedrørende betaling for udenlandske statsborgeres ophold på særforsorgsinstitutioner.

§ 121. (Ophævet).

§ 122. (Ophævet).

17. § 123, stk. 3, ophæves.

§ 123. — — —

Stk. 3. For en person over 18 år, der er åndssvag, eller hvis tilstand ganske kan ligestilles hermed, kan hjælpeforanstaltninger opretholdes eller iværksættes i overensstemmelse med § 9, stk. 5, og kap. IV i lov om forsorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede.

18. § 134, stk. 1, affattes således:

»Staten afholder udgifterne vedrørende de institutioner m. v., der forbliver under staten efter lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforsorg m. v.«

§ 134. Staten afholder udgifterne vedrørende institutioner for særforsorg m. v. i overensstemmelse med reglerne i §§ 115-122.

19. I § 135 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Udgifterne vedrørende de i § 87 nævnte rådgivningscentre afholdes endeligt af amtskommunen.«

Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

20. § 143, stk. 3, affattes således:

»*Stk. 3.* Overførslen efter *stk. 1* og *2* sker vederlagsfrit. Overgår ejendommen til anden brug end nævnt i §§ 87-118 inden den 1. januar 1991, eller bortfalder inden samme dato overenskomsten til opfyldelse af amtskommunens forpligtelser efter de nævnte bestemmelser, betaler amtskommunen dog den forholdsmæssigt nedskrevne værdi af det overførte på overførelstidspunktet.«

§ 143. — — —

Stk. 3. Overførelsen efter *stk. 1* og *2* sker vederlagsfrit. Overgår ejendommen til anden brug end nævnt i *stk. 1* inden den 1. januar 1991, eller bortfalder inden samme dato overenskomsten som nævnt i *stk. 2*, betaler amtskommunen dog den forholdsmæssigt nedskrevne værdi af det overførte på overførelstidspunktet.

Ad § 2

(lov om styrelse af sociale- og visse sundhedsmæssige anliggender)

1. Efter § 18 b indsættes i kapitel 5:

»§ 18 c. Socialministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer og De samvirkende Invalideorganisationer

fastsætte retningslinier for oprettelse af rådgivende forbrugerorganer i amtet.«

2. Efter § 19 indsættes i kapitel 6:

»§ 19 a. Socialministeren kan efter forhandling med Københavns og Frederiksberg kommuner og De samvirkende Invalideorganisationer fastsætte retningslinier for oprettelse af rådgivende forbrugerorganer i kommunerne.«

3. I § 21, stk. 2, ændres »13« til: »15«, og i stk. 3, indsættes efter 3. pkt. som nyt punktum:

»De samvirkende Invalideorganisationer udpeger 2 medlemmer.«

§ 21. ---

Stk. 2. Styrelserådet består af styrelsens chef som formand og 13 andre medlemmer, som beskikkes af socialministeren for 4 år ad gangen, svarende til de kommunale råds funktionsperiode.

Stk. 3. De kommunale organisationer udpeger 4 medlemmer, hvoraf 2 repræsenterer kommunerne og 2 repræsenterer amtskommunerne. Københavns kommune udpeger 1 medlem. Landsorganisationen i Danmark og Dansk Arbejdsgiverforening udpeger hver 1 medlem. Arbejdsministeren og indenrigsministeren udpeger hver 1 medlem, der repræsenterer henholdsvis arbejdsdirektoratet og sundhedsstyrelsen. Undervisningsministeren udpeger 1 medlem. Socialministeren udpeger 3 medlemmer, hvoraf 1 skal have tilknytning til den centrale forvaltning af de sociale forsikringslove.

4. Efter § 25 indsættes i kapitel 7:

»§ 25 a. Socialministeren fastsætter regler om nedsættelse af et centralt handicapråd og om rådets sammensætning og opgaver. Staten afholder udgifterne ved rådets virksomhed.«

5. § 30, stk. 2, ophæves.

§ 30. ---

Stk. 2. Socialministeren udpeger formanden for døvenævnet, tunghøreneævnet og blindenævnet. Blindenævnet, jfr. lov om foranstaltninger vedrørende blinde og stærkt svagsynede, døvenævnet og tunghøreneævnet, jfr. lov om foranstaltninger vedrørende døve og tunghøre, virker indtil videre som rådgivende for chefen for socialstyrelsen.

248 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

Ad § 3

(lov om folkepension m. v.)

1. I § 26, stk. 2, ændres »§ 114« til: »§ 118«.

§ 26. ---

Stk. 2. Træffer det sociale udvalg, når pensionisten er indlagt på somatisk sygehus, bestemmelse om optagelse på plejehjem, jfr. § 83, stk. 2, i lov om social bistand, udbetales pensionen fra udgangen af måneden efter den måned, hvor bestemmelse herom er truffet,

- 1) med beløb til personlige fornødenheder, der svarer til de i §§ 84 og 114 i lov om social bistand fastsatte, samt
- 2) for enlige pensionister med et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende.

2. I § 26, stk. 3, ændres »§§ 115 og 116« til: »§ 112, stk. 1«.

§ 26. ---

Stk. 3. Får en pensionist ophold på en institution, der er anerkendt i henhold til §§ 115 og 116 i lov om social bistand, udbetales pensionen i indtil 6 måneder ud over indlæggelsesmåneden, jfr. dog § 22, stk. 1. Pensionen bortfalder for den resterende del af opholdstiden. Tilsvarende regler gælder, når en pensionist indlægges på en psykiatrisk institution som omhandlet i § 2, stk. 1, i lov om statshospitalernes overførelse til amtskommunerne.

Ad § 4

(lov om invalidepension m. v.)

1. I § 31, stk. 2, ændres »§ 114« til: »§ 118«.

§ 31. ---

Stk. 2. Træffer det sociale udvalg, når pensionisten er indlagt på somatisk sygehus, bestemmelse om optagelse på plejehjem, jfr. § 83, stk. 2, i lov om social bistand, udbetales pensionen fra udgangen af måneden efter den måned, hvor bestemmelse herom er truffet,

- 1) med beløb til personlige fornødenheder, der svarer til de i §§ 84 og 114 i lov om social bistand fastsatte, samt
- 2) for enlige pensionister med et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende.«

2. I § 31, stk. 3, ændres »§§ 115 og 116« til: »§ 112, stk. 1«.

§ 31. — — —

Stk. 3. Får en pensionist ophold på en institution, der er anerkendt i henhold til §§ 115 og 116 i lov om social bistand, udbetales pensionen i indtil 6 måneder ud over indlæggelsesmåneden, jfr. dog § 25, stk. 1. Pensionen bortfalder for den resterende del af opholdstiden. Tilsvarende regler gælder, når en pensionist indlægges på en psykiatrisk institution som omhandlet i § 2, stk. 1, i lov om statshospitalernes overførelse til amtskommunerne.

Ad § 5

(lov om pension til enker m.fl.)

1. I § 10, stk. 1, ændres »§ 114« til: »§ 118«.

§ 10.

Indlægges en pensionist på somatisk sygehus, og træffer det sociale udvalg bestemmelse om optagelse på plejehjem, jfr. § 83, stk. 2, i lov om soci-

al bistand, udbetales pensionen fra udgangen af måneden efter den måned, hvor bestemmelse herom er truffet,

1) med beløb til personlige fornødenheder, der svarer til de i §§ 84 og 114 i lov om social bistand fastsatte, samt

2) med et beløb til dækning af huslejudgifter og lignende.

2. I § 10, stk. 2, ændres »§§ 115 og 116« til: »§ 112, stk. 1«.

§ 10. — — —

Stk. 2. Får en pensionist ophold på en institution, der er anerkendt i henhold til §§ 115 og 116 i lov om social bistand, udbetales pensionen til hende i indtil 6 måneder ud over indlæggelsesmåneden, jfr. dog § 7, stk. 3. Pensionen bortfalder for den resterende del af opholdstiden. Tilsvarende regler gælder, når en pensionist indlægges på en psykiatrisk institution som omhandlet i § 2, stk. 1, i lov om statshospitalernes overførelse til amtskommunerne.